

Juuni
2007

Nr. 6 (114)

Olevik

ÜLENURME VALLA LEHT

Meie valla kaunid kodud

Juba seitsmendat aastat järjest tunnustab Eesti Vabariigi peaminister Eestimaa kauneid kodusid. Peaministri tänukirjad ja riigivimplit antakse üle Võidupühal. Meie vallast saavad tänava peaministri tunnustuse järgmised kodud:

- 1) Maret ja Peeter Varese kodu Tõrvandi alevikus Aia tn 9;
- 2) Malle ja Mart Mandeli kodu Ülenurme alevikus Kaasiku tn 7;
- 3) Tiit ja Erki Kõrrani kodu Tõrvandi alevikus Ringtee 50;
- 4) Ingrid Partsi kodu Ülenurme alevikus Metsaääre tn 11;
- 5) Evelin ja Robert Sarapi kodu Ülenurme alevikus Kaasiku tn 38;
- 6) Merle Palu kodu Külitse külas Terra krunt 3.

Kodu kauniks - see on väga lihtne. Selleks on vaja ainult töökaid käsi, tugevat tahtmist, sihikindlust, visadust, veidi ilumeelt, armastust oma kodu ja pere vastu ning lugupidamist nii iseenda kui ka kaasinimeste suhtes. Seda kõike on meie vallas väga paljudel inimestel. Järjest raskem on välja selgitada kaunistest kaunimaid kodusid. Hästi ilusaid koduaedu ja korras majapidamisi on meie vallas rõõmustavalt palju.

Kokku on seitsme aasta jooksul tunnustust leidnud üle neljakümne meie valla kodu. Tore on see, et kõik need tunnustatud majapidamised on ka täna kaunid, paljud neist on nüüdseks isegi veel kaunimad kui ajal, mil neid tunnustati.

KARIN RUUDER,
maanõunik

Maret ja Peeter Varese kodu Tõrvandis Aia tn 9. Krunt ei ole küll suur, kuid on nii oskuslikult kujundatud, et jääb mulje avarast koduõuest.

Malle ja Mart Mandeli kodu Ülenurme alevikus Kaasiku tn 7. Siin on kasutatud kujunduselemendina terrasse.

Fotokonkursi KAAMERAGA KODUVALLAS 2007 tulemused

Peaaahind ja rahaline preemia
2000 krooni

Võistlustöö nr 1, märksõna **Geko**
Foto pealkiri **Ja loojub päev**, 52 punkti
Autor Jane Peda

Kaks teist kohta ja rahaline preemia
á 1000 krooni

Võistlustöö nr 38 märksõna **Metsasõber**
Foto pealkiri **Metsa eluring**, 47 punkti
Autor Anneli Palo

Võistlustöö nr 40, märksõna **Linnusõber**
Foto pealkiri **Linnukevad 1**, 45 punkti
Autor Andres Tennus

Kolm kolmandat kohta ja rahaline preemia
á 500 krooni

Võistlustöö nr 39, märksõna **Metsasõber**
Foto pealkiri **Kivikuninga kodu**, 45 punkti
(koha otsustas suurem maksimumpunktide arv)
Autor Anneli Palo

Võistlustöö nr 43, märksõna **Kuiva jalaga**
Foto pealkiri **Tee viib rappa**, 41 punkti
Autor Marje Nõmmerna

Võistlustöö nr 28, märksõna **Juku**
Foto pealkiri **Reola raudtee sild**, 40 punkti
Autor Airet Võõpsu

28.juulil kell 18.00
Kurepalu lauluväljakul

XXX HAASLAVA MEESTELAULUPÄEV

Buss lauljatele väljub linnast
"Vanemuise"
alumisest parklast
kell 14.30,

peokülaliste buss
väljub samast
kell 17.00 ja 17.30.

Tagasisõiduks väljub buss
Kurepalust kell 22.00 ja 23.00.

MÄÄRUS

Ülenurme 13.juuni 2007.a. nr.09

Soojuse piirhinna kooskõlastamine

Kaugkütteseaduse § 8 lg 4, § 9 lg 3 alusel ning arvestades OÜ Olme juhataja Arvo Kanni taotlust

Ülenurme Vallavalitsus m ä ä r a b:

- § 1. Kooskõlastada Ülenurme valla Ülenurme, Tõrvandi ja Reola kaugkütte piirkondades soojusenergia piirhind 2007/2008.a septembertseptember kütteperioodiks 550 krooni 1Mwh. Elanikkonnale 1m² hind 12.94 krooni (10 kuud).
- § 2. Soojusenergia piirhinnale lisandub käibemaks 18%.
- § 3. OÜ Olme juhatajal avalikustada soojusenergia piirhind.
- § 4. Tunnistada kehtetuks Ülenurme Vallavalitsuse 21.06.2006.a määrus nr 09 "Soojuse piirhinna kooskõlastamine".
- § 5. Määrus jõustub 13.septembril 2007.a.

Alla kirjutanud

AIVAR ALEKSEJEV
Vallavanem

REET SAKK
Vallasekretär

LUGEJA KIRJUTAB

Silma riivav tähelepanek

On ilus kevadõhtu. Lõpetanud köögis askeldamise, jään viivuks köögiaknale väljas toimuvat vaatlema. Pilk peatub paaril, kellel samm raske ja orientatsioon sootuks kadunud, aasta tagasi uuendatud ning väikelaste lemmikpaigaks kujunenud liivakastist nad kaugemale minna ei suuda. Ja nõnda nad panevadki oma kompsud maha, torkavad plärud ette ja maanduvad sinna-samasse oma kompsude kõrvale. Esimesed väikesed uudistajad jälgivad seda kõike ohutust kaugusest – kes küll on need "uued mängukaaslased" ja miks nad liivakastile pihta ei saa, vaid püherdavad selle kõrval murul?

Mida küll teha või asjast arvata? Kui kodutee tundub nii pikk ja jõudu enam ei jätku, üks siis tuleb ju puhata. Nõnda nad mõlemad seal liivakasti kõrval silma looja lasidki hetkeni, mil kellegi valvas silm oli olukorda märganud ja korralvalvurid kohale kutsunud. Vahejuhtumi kesksed kujud olid aga oma käitumisega lõpuni rahul, õrnem pool koguni sedavõrd, et keeras oma "tagapeegli" viiekorruselise maja akende poole ja tühendas oma ihuhäda rahumeeli laste mänguväljakule...

Pealtnägija Tõrvandist
(Autor on toimetusele teada)

KÜSIME JÄRELE

Juba pikemat aega pole "Olevikus" ilmunud rubriiki "Küsimise järele". See-eest käesoleva lehe ilmumise eel tuli küsimusi kohe mitu. Nõutamegi siis vastuseid küsimuste laekumise järjekorras.

Mis Reolas haiseb?

Päris mitmed Reola kandi inimesed on ärevust ilmutanud, küsimuse sisu üsna üheselt sõnastatav: "Mis siin küll nii hirmsasti haiseb?" Vastajaks vallavanem Aivar Aleksejev.

Reola külas leviva vänge haisu põhjuseks on sinna veetavad Tartu reoveepuhasti töödeldud setted. Spetsialistide hinnangul võivad setted haise kuni kaks nädalat.

Meie oleme elanike mure edastanud Keskonnainspeksiooni Tartumaa osakonnale, kes peab selgitama, kas kodanik Anti Kalvet on järginud kõiki seadusandlikke ja normatiivdokumente, kui ta on võimaldanud neid setteid oma maale ladustada.

Vallaelanik Annika Jalak on kõne alla võtnud koguni kaks olulist probleemi.

Kuhu panna prügi?

Kui läbida vahemaad Ülenurme kauplusest koolini, ei jää tee peale ühtegi prügikasti. Varem oli Eesti Põllumajandusmuuseumil pargi vahel teeotsas üks prügikast olemas, ent see on juba mõni nädal kadunud olnud. On selge, et suvevaheajal pole nimetatud teekonnal palju kõndijaid, ent sügisel küll. Paljud koolilapsed käivad vahetundidel või vabade tundide ajal poest suupärast ostmas. Tee peal nositava kraami pakendit pole aga mujale kui põõsasse poetada - vähe on ju neid, kes endaga prahti järgmise prügikastini kaasa tassivad.

Vastab vallavalitsuse keskkonnaspetsialist Kristi Kull.

Prügikastide vajadus on ilmne kõigi kergliiklusteete ääres. Piirkondadesse, mida jalakäijad aktiivselt kasutavad, paigutatakse prügikaste. Samuti on prügikastid enamike bussipeatuste juures.

Kahjuks on kurb tõde, et prügikastid lähevad kaduma ja neid lõhutakse.

Kuna Ülenurme mõisapark kuulub Eesti Põllumajandusmuuseumile, siis tema reguleerib ka sealset prügimajandust. Vajaduse tekkimisel paigaldatakse täiendavad prügikastid parki lähiva kergliiklustee äärde.

Kus lapsed mängivad?

Kiiresti areneva ja kasvava valla kohta on lastel alevites väga nirud võimalused õues tegutseda. Olemasolevad vanad turnimiskohad pole ohutud, need on sageli risustatud ning pisematele lastele ei ole need eakohased. Liivakaste on mõni üksik ja needki ei võimalda emadel-lastel mugavalt ja turvaliselt aega veeta. Ma ei eeldagi, et vald suudaks majade vahele mitmeid mänguväljakuid rajada. Vaja oleks vaid ühte, mis oleks korralik, puhta ja tervena hoitud ning võimaldaks koolieelsetele lastele eakohast tegevust.

Vastab abivallavanem Haljand Kaasik.

Küsimus on täiesti asjakohane ja jõudis pärale just n.ö viimasel minutil. Laste mänguväljakud on juba tellitud ja valmis ning lähipäevil pannakse üles Ülenurmes Poldri ja Uue tänava vahelisele haljatalale, kohe seejärel saavad oma mänguväljaku ka Tõrvandi mudilased. Laste mänguväljakud on ammu teema ja tõesti on hea meel, et see probleem nüüd lahenduseeni jõuab. Järgmiseks on plaanis mängukoht rajada Reola lastele. Loomulikult kohendame olemasolevaid mänguplatse, samuti täiendame - kohendame laste liivakaste. Liiva oleme kastidesse ikka aeg-ajalt juurde toonud, üks kassimemmed sealt vähehaaval viivad seda oma kiisudele koju ka ja siis tuleb jälle juurde tuua

Vallarahvale tahaks muidugi südamele panna, et sellesse, mis juba tehtud, suhtutaks heapere-mehelikult. Laste mänguväljakud on mõeldud ennekõike väikestele tirtsudele-põnnidele, mitte teismelistele jõuharjutusteks, samuti on liivakastid tillukestele mängimiseks ja lemmikloomaomanikud ei tohiks oma neljajalgseid sõpru sinna asjale lubada ega üldse neid lahtiselt hulkuma lasta. On ju Ülenurme vald meie kõigi kodu ja igaüks saab kas või midagi ära teha selleks, et meie elu siin kenasti kulgeks.

Põllumajandusmuuseumil oli rõõmupäev

22.juuni oli Eesti Põllumajandusmuuseumis taas tavapärasest pidulikum. Viru-Nigula pillimehed tegid muusikat ja näputöömeistrid näitasid oma oskusi ning muuseumi direktress Merli Sild jagas hulgaliselt tänu, küll toetajatele, ehitajatele, oma maja tublidele töötajatele. Vana sepikojahoone on läbi teinud põhjaliku muutuse, nüüd avati seal rehetuba ja ajaloolise koolimööbli sisustatud klassituba ning üleval

on ka näitus "Vana koolitoa uus elu". Väljas on ka näitus laste ja noorte loomekonkursi "Sam-mud esivanemate radadel" töödest. Sepikodagi oli punasest tellisest põranda all saanud. Väga suur ja tänuväärne töö on muuseumirahval jälle valmis saanud!

Eelmises "Oleviku" numbris sai lugejatele lubatud ka meelelahutuslikumat lugemisvara. Vestesari on juba ilmunas, sellest lehenumbriist jääb järgnema ka reisikiri meie kooli õpilaste Euroopa-reisist.

Meie koolinoored taas Europarlamendis Euroscolal

Alles see oli, kui Kanal 2 näitas ja "Olevik" kirjutas sellest, kuidas meie Ülenurme Gümnaasiumi lapsed Strasbourgis Europarlamendis käisid. Läks mööda kolm nädalat ja juba startis "OleRai" tumesinine buss 27.mai varahommikul taas meie koolirahvaga Ülenurmest Prantsusmaa poole. Seekord oli pardal 30 õpilast, kõigi sünniaastaks 1990 või aastake-paar peale, lisaks 8 pedagoogi ja üks n.ö leheneeger, kelle sõidu Euroopa Parlament samuti lahkesti kinni maksis.

Hakatusel selgitus EP Infobüroo kodulehelt, andmaks selgitust, mida kujutab endast noorteüritus, millest meie kooli noored taas osa võtsid. Selgituseks olgu öeldud sedagi, et meie kool on vabariigis esimene, kes põhikooli õpilastest moodustatud grupi Euroscolale viis.

Euroscola on mõeldud gümnaasiumide ning kutseõppeasutuste õpilastele vanuses 16-18 aastat. See on noorte kokkusaamisvõimalus, kuhu on oodatud õpilasrühmad Euroopa eri paigust. Euroscola tegevus toimub Euroopa Parlamendi Strasbourgi hoonetes, töökeelteks on inglise ja prantsuse keel. Aasta jooksul toimub kümnekond või enam Euroscolat. Paaril korral aastas toimuvad Euroscola päevad ka põhikooli vanemale astmele (14-15-aastased õpilased).

Mida tehakse?

Euroscola päeva käigus saavad umbes 500 õpilast erinevatest Euroopa riikidest "mängida" läbi ühe päeva Euroopa Parlamendi istungite-saalis. Hommikupoolikul võtavad sõna Euroopa Parlamendi ametnikud, kes tutvustavad parlamendi toimimist ning vastavad küsimustele. Pärastlõunal jagunevad õpilased eelnevalt kokku lepitud teemadega tegeleva-tesse töörühmadesse. Iga grupp, "parlamendi komisjon", töötab välja "sea-duseelnõu" ning tutvustab seda "täiskogu istungil".

Lisaks istungjärgu läbimängimisele toimub päeva jooksul ka Euroopa Liidu ajaloo ja Euroopa kultuuride ainealine mälumäng.

Et meie lapsed niisugusele tõsi-tähtsale reisile üldse pääsesid, on mui-dugi tõhusa meeskonnatöö tagajärg. Julgust saadi kindlasti ülemöödunud aastal ettevõtetust, kui Ülenurme Gümnaasiumi õpilased juba käisid Euroopa päeval Strasbourgis Eesti Vabariiki ja koole esindamas. Muljet-avaldav on olnud meie kooli ajalooõpetaja Milvi Tisleri visadus, kes on väga sihikindalt oma õpilasi Euroopa-teemal harinud sellelgi aastal, reisi ajaks oli ta ette valmistanud põhjaliku viktoriiniküsimustiku ja oli imekspan-dava põhjalikkusega valmis rahuldama igaühe kõikvõimalikku Euroopa-teemalist uudishimu. Õpetaja Merle Kivilo lihvis viimase minutini kõigi osa-

HARIDUSELU

lejade inglise keele oskust ja ei keeldunud ei reisi ettevalmistustel ega selle käigus tõlkeküsimustes jännijäänule abi andmast. Kooli direktor Olev Salu-veer, kes ise on hästi kogenud rännumees, ajas (pealtnäha) mängleva kergusega joonde kõik reisiga kaasnevad arvukad formaalsused. Väga austusväärne oli õpetaja Mall Aso roll sellel reisil, tema kanda jäi kogu reisiseltskonna toitlustamine, mis oli kõigekülgselt läbi mõeldud, võimalusi arvestades piisavalt tervislik ning küllaldane. Tõeliselt muhedad ning selts-kondlikud reisisaaslased olid ka õpetajad Ivo Porkon, Merje Aavik, Marit Rauk ja Toomas Laan, kellest igaühele jagus reisi vältel kõikvõimalikke ülesandeid, mis sujuvalt omavahel ära jagati ja lahendati lahendati.

Oleks ülekohtune, kui siinkohal jääks kiitev sõna ütlema meie kooli laste kohta. Lapsevanemana võin öelda, et üht-teist ma meie kooli kohta ju tean, mõnegi hariduselu ebakoha asjus on saanud sõnagi võetud. Aga kaasasolnud reisiseltskond jättis küll ülimalt hea mulje. Uhke tunne on teada, et meie kooli lapsed saavad hakkama päris keerulisteski olukor-dades, nende keeleoskus on tähelepanuväärne, silmaring avar ja suhtle-mine julge ning sõbralik.

Kuidas meie reis Euroopasse ja Euroopas kulges, mida me tegime - nägime ja milliseks kujunes meie noorte päev Europarlamendis, sellest juba järgmistes "Oleviku" numbrites.

MAIRE HENNO

Meie pikk bussireis on alanud. Bussi konditsioneeritud õhk on meeldi-valt jahe, ehkki akende taga möödalibiseva Poola maastikud on mattu-nud keskpäevasesse palavusse. Lapsed kas magavad, suhtlevad oma-vahel või valmistuvad ingliskeelseks enesetutvustuseks, õpetaja Mall Aso kavandab bussi kuumaveeparaadi varjus aga juba järgmist toitlus-tuskorda.

Esimene laste laululaager!

Juba sügisel mõtlesime algkoolimaja õppealajuhataja Merje Aavikuga, et kevadel võiks teha lastele laululaagri. Mõeldud, tehtud! 25. mail sõitis kaks bussitäit lapsi (kokku 77 õpilast) Elva poole Tartumaa Tervisespordi Kesku-sesse.

Kohale jõudes jagasime esmalt kämpingukohad, igaüks leidis omale kodu järgnevaks kaheks päevaks. Edasi läks laagrielu kohe laulutunniga Britt Laatsi ja Margit Einmanni juhendamisel, abiks oli ka Mart Reiniku Gümnaasiumi muusikaõpetaja Inge Lahtmets. Pärast laulutundi tegelesid lapsed pallimän-guga, mille eestvedajaks oli õpetaja Heiki Sarapuu. Ja mis laager see oleks, kui ei oleks lõkkeõhtut! Kui grillvorstid söödud, oli kavas ka väike esinemine – iga klass pidi esitama kas tantsu, laulu, luuletuse või näidendi.

Järgmisel päeval valmistusime väikeseks matkaks mööda kohalikku met-sa. Ja tänu õpetaja Heikile, kes oli matka eestvedajaks, õnnestus see suure-päraselt ning keegi ei eksinud teelt.

Loomulikult toimus sel päeval ka laulutund, kus harjutati pärastlõunaseks

kontserdiks. Ning oligi aeg asju pakkida, et seejärel alustada laagri lõpp-kontserdiga. Kontsert oli mõeldud lapsevanematele ja muidugi ka meile endale, kes me laagris osalesime. Tervisespordikeskuse väikeses, kuid mõnusa saalis kõlasid 10 laulu ja ette kanti ka üks poiste tants, mille õppisime laagris selgeks nende poistega, kes kooris ei laula. Pärast kontserti sai igaüks kringlitüki pöske pista ja algas koju sõit. Nii lõppeski Ülenurme Gümnaasiumi muusikaklasside I laululaager.

Loodan, et järgmine laager saab toimuma järgmisel aastal umbes samal ajal.

Siinkohal kasutan juhist ja tänan kooli juhtkonda mõistva suhtumise ja toetamise eest; tänan kõiki lapsevanemaid, kes meile nii toredad lapsed andsid, ja hästi-hästi suur aitäh kõikidele õpetajatele ja klassijuhatajatele, kes laagris osalesid.

MARIT RAUK,
nатуke laagri korraldaja

HARIDUSELU

Abituuriümile!!!

2004.a. 1. septembri hommik oli ilus ja päikesepaisteline. Just siis, kui pidi algama kooliaasta avaaktus, oli Ülenurme kohale jõudnud suur tume vihmapiiv. Sadas tõesti "nagu oavarrest" ja lipuväljaku asemel kogunesime hoopis kooli aulasse. Oli pime, vihmane ja umbne.

Need teie kolm gümnaasiumiaastat olid samuti natuke pimedad, vihmased ja umbsed, mil igaüks püüdis oma õiget kohta leida. Õnneks järgnes aga sajuhoole sõõm värsket õhku ja rõõmus päikesepaiste, loodus sillerdas ja kõik tundus kättesaadav. Ka sellest ei tundnud me viimasel kolmel kooliaastal puudust.

Kui te jäite oma viimaste õpinguaastatega rahule, siis soovimegi teile kõike: värskust, päiksepaistet, pimedust ja vihma. Kui aga midagi puudu jäi, siis peab igaüks ise vajaka jääva üles leidma. Õnne selle leidmiseks ja alleshoidmiseks teile kõigile!

ABITUURIUMI KLASSIJUHATAJAD

9. a	
1 Ingar	Dubolazov
2 Trond Tom	Elias
3 Kristi	Henn
4 Jaana	Jõgeva
5 Getter	Kaljula
6 Kaur	Kivistik
7 Siim	Kuldsepp
8 Karsten	Kurg
9 Ruudi	Laan
10 Marge	Laan
11 Martin	Laan
12 Kreete	Lustmets
13 Kristjan	Madissoo
14 Marie	Niitsoo
15 Rasmus	Nõmmeots
16 Hans	Ostrat
17 Oliver	Paal
18 Mait	Peetsalu
19 Karina	Piirimaa
20 Ivo	Pöldver
21 Gätlin	Pöldver
22 Helen	Rebane
23 Liina	Reinart
24 Sander	Sarapuu
25 Kady	Sütt
26 Taavi	Tann
27 Liina	Uibo
28 Brit	Uibos
29 Villu	Uueda
30 Martin	Veltmann
31 Mario	Voog

Klassijuhataja Ivo Porkon

9. b	
1 Kait	Arujõe
2 Kadri	Braun
3 Markille	Helme
4 Timo	Hipponen
5 Marjo	Hõim
6 Britt	Jurs
7 Lauri	Kivimeister
8 Kaspar	Kont

9 Karmen	Kukk
10 Kristjan	Käkki
11 Martin	Laur
12 Maarja	Maksimov
13 Anni	Nahkur
14 Andres	Prans
15 Pihel	Prants
16 Janar	Prost
17 Alvar	Pungar
18 Rauno	Pökk
19 Siret	Silm
20 Sandra	Soome
21 Helen	Sõmerik
22 Angelina	Timofejeva
23 Ardy	Utar
24 Urmo	Utsal

12. a

1 Hendrik	Elbe
2 Kaarel	Hauk
3 Jörgen	Hendre
4 Sandra	Ird
5 Heret	Jantsus
6 Fredi	Kaasik
7 Tauno	Kiissel
8 Kerli	Kulberg
9 Grit	Külv
10 Gerda	Leemets
11 Gea	Peetso
12 Riin	Raud
13 Kairit	Rebane
14 Sirle	Roosipuu
15 Siiri	Sarv
16 Indrek	Sau
17 Tarmo	Soidla
18 Sandra	Sokmann
19 Diana	Tafitšuk
20 Eduard	Vahter
21 Kristiina	Veetamm
22 Kris	Voog

Klassijuhataja Pille Kuusik

12. b

1 Liis	Anijalg
2 Evar	Dubolazov
3 Svetlana	Ivanova
4 Ermo	Justus
5 Tarmo	Jürgenson
6 Alari	Kangur
7 Kadri	Kivimeister
8 Darola	Kruusik
9 Helena	Laumets
10 Eeva	Lindal
11 Rauno	Murulo
12 Katrin	Olesk
13 Triin	Paas
14 Ragne	Paenurk
15 Anar	Park
16 Vesta	Pau
17 Eleri	Priks
18 Maarika	Rahumeel
19 Simo	Saar
20 Riin	Saaremõts
21 Elen	Sillaste
22 Kadi	Tamm
23 Kristi	Uukkivi

Klassijuhataja Lea Ehrlich

12. c

1 Triin	Aasmäe
2 Evelyn	Erikson
3 Oliver	Habak
4 Toomas	Hain
5 Kaido	Heero
6 Taivo	Jäämets
7 Kaarel	Koolman
8 Joosep	Korela
9 Elen	Käsi
10 Marily	Laak
11 Ragnar	Lipp
12 Elis	Lukas
13 Timo	Mals
14 Kätlin	Mark
15 Rauno	Palmi
16 Kaija	Piller
17 Kaivo	Pullisaar
18 Sirle	Raimets
19 Rivo	Ronimois
20 Martin	Sakk
21 Maarja	Sangernebo
22 Martin	Zukker
23 Kaisi	Tammepõld
24 Mihkel	Tina
25 Kaie	Tralla
26 Taavo	Tähepõld
27 Marko	Vislapuu
28 Märt	Vään

Klassijuhataja Ester Sädemets

Sopotis viimaselt töökoosolekul

HARIDUSELU

Ülenurme Gümnaasiumi Coubertini Akadeemia projekti lõpetamise raames Sopotis toimunud partnerkoolide kohtumise reisipäevik 13.06.2007 – 17.06.2007

Esimene päev – 13.06.2007

Meie reis Sopotisse algas kolmapäeva hommikul kell 6.00 Tartust. 1200 km pikkusel autosõidul läbisime Läti pealinna Riia, Kaunase ja väikesed Poola linnad Ostroda, Olsztini, Elblagi. Kolmapäeva õhtuks olime Chojnices. Meie partnerkoolid Erfurdist, Piešťanyst ja loomulikult meie võõrustajad Sopot Tenniseakadeemiast juba ootasid meid. Järgnes mitteametlik kogemuste vahetamine, muljed reisist ja heameel taaskohtumisest.

Teine päev – 14.06.2007

Pärast hommikusööki ootas buss, mis viis meid tutvuma Põhja-Poola vaatamisväärsustega. Esimene peatus oli Koscierzinas, kus külastasime raudteemuuseumi. Huvi äratasid võimsad vedurid, mis tundusid olevat võimelised praegugi raudteele startima. Samuti oli väga põnev tutvuda rahvusarhitektuuripargiga Wdzydzes ja seal välja pandud eksponaatidega. Aeg kulus märkamatuks ja peagi asusime tagasiteele, sest ootamas oli viimane töökoosolek.

Töökoosolek oli põhiliselt kogemuste ja muljete jagamine, kokkuvõtete tegemine ja projektiraamatu trükkimisega seotud probleemide arutelu. Kõikidel osalevatel koolidel on raamatu valmimine lõpujärgus, samuti on kogu materjal keeleõppetunde tarvis CD-l. Projekt on väldanud 3 aastat ja lõpuks valmib mahukas ja sisukas õpperaamat Pierre de Coubertini elust, põhimõtetest, suundadest ja spordi ning teaduse arendamisest. Koosoleku lõppedes oli hinges rahulolu teostunud projektist, kuid samas pisut nukurust, sest iga lõpp on aeg tagasivaatamiseks, lahkumiseks, hüvastijätsuks.

Kolmas päev – 15.06.2007

Hommik algas väikese autosõiduga, mille sihtkohaks oli imeilus kuurortlinn Sopot. Tutvusime partnerkooli Sopot Tenniseakadeemiaga, tutvustasime Sopot linnapeale projektiraamatut ning kuulsime palju huvitavat linna arengust ja ajaloost. Külalislahked võõrustajad tutvustasid Sopotit, nautisime mereäärset vaadet ja jalutuskäiku muulil. Päev lõppes piduliku õhtusöögiga restoranis „Rooster“, kus iga projektis osalev maa sai veel kord kokku võtta mõtted, arutleda projektiga kaasnenud rõõmude ja murede üle. Tänu, nukurust, rõõm ja rahulolu tehtuga – tunded olid vastakad. Siiski,

kõikide kõnelejate südamest ja huulilt tulev sõnum kutsus hoidma ja tugevdama koostööd, jätkama sõprusuhteid ja pakkuma külalislahkelt õpilasi koos õpetajatega nendesse imekaunitesse maa-
desse külastuskäigule.

Neljas päev – 16.06.2007

Päev algas imeilusas Gdanski linnas. Hansalinn, millest oli sõjas suur osa hävinud, ehitati üles. Linnal on kaks märksõna: laevad ja merevaik. Külastasime merevaigumuuseumi, tutvusime vanalinnaga, kuulasime tänavamuusikuid. Suur tänu poola giidile, kes oli valmis meiega selle reisi ette võtma ja linna tutvustama.

Katazyny kirikus tõusime 400 astme kõrgusele ja nautisime linnavaadet.

Oli juba hämar, kui alustasime koju sõitu. Tagasiteel külastasime Hitleri punkreid Ketrzinis.

Viies päev – 17.06.2007

Pärast 1200 km tagasisõitu läbi öise Poola, Leedu, Läti ja Eesti paistis hommikuks Tartu. Poola on ilus ja huvitav maa. Seal tasub peatuda, külas-

tada kuurortlinna Sopotit ja kindlasti imeilusat hansalinnat Gdanskist.

Kokkuvõtteks tahan öelda tänu kõikidele, kes projektis osalesid, kes aitasid kaasa raamatu sisu kokkupanemisel, tõlkimisel, redigeerimisel, väljaandmisel. See on meeskonnatöö, mille tulemus on nüüd juba käegakatsutav ja nähtav.

Kool saab areneda, ideed ja mõtted teostuda ainult siis, kui me kõik anname endast parima, ei looda teiste peale ega otsi vigu, vaid olme toetajad, valmis koostööks ja arenguks.

Lõpetada tahaks indiaani tarkusesõnadega

*Ära käi mu järel; võib-olla ma ei juhi,
ära astu mu ees; ma ei pruugi järgneda.
Kõnni minu kõrval, nii saame olla üks.*

Projektis osalejatest käisid viimasel töökoosolekul Sopotis Olev Saluveer, Kaire Roonurm, Merje Aavik ja Omar Saksing.

MERJE AAVIK

Ülenurme vallakeskuses ehitatakse

Ülenurme vallakeskuses käib juba tükk aega vilgas ehitustegevus. Möödakäijatele on ehk kõige enam silma hakanud, et pikka aega tüliõunaks olnud katus saab lõpuks uue pilkupüüdvä katte ja enam pole kellelgi allolijatest hirmu, et vihmavesi kaela jookseb. Katuseremont läheb maksma umbes miljon krooni.

Majas sees tehakse aga juurde 4 tuba eakatele üksi jäänud inimestele, neist kaks ruumi ehitatakse aga selliseks, kus saavad iseendaga hakkama ka ratastooli jäänud inimesed. Teisel korrusel remonditakse uued ruumid raamatukogule, need saavad olema endisest umbes 40 m² suuremad ja loomulikult tüki maad kaasaegsemad ja hubasemad. Raamatukogu endisesse ruumi rajatakse aga noortekeskus. Palju kogu sisemiseks remondiks raha kulub, ei osanud abivallavanem Haljand Kaasik praegu veel öelda, sest muist hinnapakkumisi on veel saabumata.

KULTUURIELU

Juunikuu keskpaiga nädalavahetuse veetsid paljude Eestimaa kooride lauljad ja orkestrite pillimehed Soomemaal Poris "Südamete laulusillal". Kui Eesti laulupidude traditsioon ulatub tagasi 1869. aastasse, mil Tartus peeti esimest Vanemuise Seltsi korraldatud üldlaulupidu, ja alates 1923. aastast korraldatakse meil laulupidusid regulaarselt iga viie aasta järel, siis põhjanaabrite laulupeod on meilt saadud sädemekesest hakatuse saanud mõnevõrra hiljem.

Soomes esimene laulupidu peeti 1884. a Jyväskyläs. Soome-Eesti esimene ühislaulupidu toimus 2000. a Tallinnas, Soomemaa pinnal oli kahe naaberriigi ühine pidu aga alles esimest korda. Eks sellest johtuvalt jäid ilmselt ka paljud meie lauljate ootused täitumata, harjumuspärane suure laulupeoga kaasnev iseäraline ülevustunne tundmata. Aga kui suur üheksakorraline "Star", täidetud valdava enamusega peolistest, üle lahe kodu poole sõitis, toimus laeva ahtris spontaanne laulupidu, mis isetegijad ühtseks pereks liitis ja Poris üllatuslikult äkki lõppenud laulupeole ikkagi emotsionaalse lõppakordi andis. Nüüdseks ehk on peoväsimus kontidest taandunud ja pikkadest jalgsimatkadest villis talladki terveks saanud.

Kõige enam ehk panigi siitkaldal pidulisi õlgu kehitama peo nigel logistika. Kui füüsilise koormusega rohkem harjunud tantsijad tulnuksid mitmekilomeetriste matkadega peoplatsi ja majutuskoha vahel ehk hõlpsasti toime, siis lauljad, kelle hulgas ka eakamaid inimesi leidis, olid selles osas ikka üsna täbaras olukorras.

Aga nüüd on pidu möödas, kõik said kokkuvõttes kõigega hakkama ja lõpuks jääb meelde ikkagi see, mis hästi oli. Ja rõõmustavaid trehvamisi tuttavate lauljatega siit või sealt Maarjamaa servast tuli ette üsna tihti, pühapäeva lõuna paiku Pori turuplatsil rongkäiguks kogunevate kooride liikmeid võis ikka ja jälle näha jälleägemisrõõmust lehitamas suhtlemas. Kodust eemal olles saab rahvuslik ühtekuuluvustunne juurde mingi seletamatult meeldiva värvingu.

Kuuste naiskoor Poris rongkäigu ootel.

Meie valla isetegijaid oli Poris üsna ohtrasti: Kuuste naiskoor, Ülenurme Gümnaasiumi vilistlaste segakoor, Lähte naiskoor, Haaslava meeskoor. Kaks viimatinimetatud koori sõitsid aga "Vanemuise" teatri suure kahekorralise bussiga välja juba kaks päeva ülejäänud peolistest varem, sest 18 000 elanikuga Forssa linnas juba oodati neid. Lähte naiskoori dirigendi Mall Türgi õde Liia, kelle elupaik on juba pike-mat aega selles koduses ja vaikes Soome linnas, oli kohalike kultuuritegijatega edukalt läbirääkimisi pidanud ja forssalased olid meie kooride vastuvõtuks teinud tõsiselt ettevalmistusi. Meid majutati kohalikus koolimajas ja 56 eestlast kasutada anti terve esimene korrus.

Reedese ennelõuna veetsime linnaga tutvudes. Loomulikult ei saanud laulurahvas jätta testimata Forssa kauni kiriku akustikat. Kui naiskoor tegi lauluotsa lahti pühajliku "Dona nobisega", siis meeslauljad jätkasid piisavalt traagilise looga sellest, kuidas "...mu kukk on surnd...". Nii meid saatnud giid kui ka kirikutegelased olid meie ekspromptkontserdist täiesti veenvalt vaimustuses. Pärast ülipõhjalikku tutvumist linnaga sõime kohalikus hooldekodus lõunat ja tänutäheks toitlustajatele said ette kantud ka mõned ühislaulud. Laulunaised haarasid kuulajaid kaasa soomlastele tuttavast kukkuvast kellast lauldes, mehed vestsid mahedalt Marianast, keda nad äratada ei raatsi, ning muist kuulajaid tuli uurima, kus need koorid õhtul esinevad ja kas sinna pileteid kah veel saada on...

Lauluga lahe teisel kaldal

Ühiskontsert Forssas.

Pärast õnnestunud kontserti Forssas. Lähte naiskoori dirigent Mall Türk ja Haaslava meeskoori dirigent Kalev Lindal.

Kahe koori vastuturikkaim esinemine saabuski sama päeva õhtul, mil linna õdusas ja väga hea akustikaga kultuurikeskuses kontserdi andsime. Esinemise juhatus vaoshoitumalt ja akadeemiliselt sisse Äksi rahvarõivaste karge-tesse värvidesse riietunud Lähte naiskoor, kes alustaski sellega, et kutsus kõiki kuulama, kuidas Naabri Mari laulab. Naerupahvakuid kutsus saalis esile soomekeelne iroonilisevõitu "Minun kul-

tani kaunis on". Veljo Tormise meie rahvuse raskest minevikust pajatav rahvalaulutsükkel, millega koor kaugel Rumeeniaski südameid vallutamas käinud, sai lõppu R. Pätsi seatud rahvaviisi "Laulge, poisid!" ja seejärel sammusidki lavale Haaslava meeskoori mehed, seljas vastsed heledad pintsakud ja tumedad särgid – kevadel koorile hangitud uus esinemisvorm sai seega oma esimesed välisreisiristsed.

Kontsert läks edasi omasoodu ja üha tõusvas tempos. Mehed laulsid mitmetes keeltes ja mitmetes koosseisudes, pakkudes kuulajatele äratundmisrõõmu "Oman kullann silmät" lauldes või kaasa-elamislusti lubavalt "Hello, Dolly" hõisates. Hästi timmi seatud koori puhul, nagu seda on Haaslava oma, ei pruugi kuulaja alati arugi saada, et tegelikult on iga esinemisnüanss enne hoolega läbi mõeldud, iga vahelehoide kalkuleeritud ja nutikalt paika pandud. Selline dirigendi koori vastastikune mõist-

algus lk. 6

mine kujuneb ilmselt aastatega ja eeldab tõsist vastastikust loominguist lugupidamist.

Päris haripunkti jõudis pidu aga siis, kui pärast kohvipausi mõlemad koorid lavale kogunesid. Olime hea esinemise nimel ka tublisti vaeva näinud, kumbki koor enne oma dirigendiga harjutades ja lõpuks "Vanemuise" proovisaalis proove tehes ühislaulmiseks valmistunud. Ühisnumbriks oli taas Veljo Tormise kirjutatud viiest rahvalaulust koosnev tantsuline tsükkel, kuhu kuuluvad "Labajalg", "Muhu kõverik", "Vanatüdruk", "Pikk-ingliska" ja "Kaara-jaan", dirigendiks Kalev Lindal. Kes iganes Kalevi käe all laulnud, see teab, et ta on võimeline aldid soprani häälega kilkama ja puujalaga puuslikud tantsima panema, ning kõik teevad seda veendumusega, et nad kogu elu ainult sellega ongi soovinud tegelda. Ja kui midagi mõnu ning naudinguga teha, saavad kuulajad sellest osa ning tunnevad esineja-

test suurt rõõmu. Meie kuulajad seal Forssas iga tahes nautisid kahe koori esinemist sedavõrd, et tõusid püsti ja aplodeerisid seistes, soovides esinemisele lisa. Naiskoori dirigendi Mall Türgi juhatusel esitasime veel "Tuljaku", mis samuti soojalt vastu võeti, aga ikkagi oli publiku kindel soov kuulda ka "Saaremaa valssi" – ja nad said oma tahtmise! Forssalaste soe vastuvõtt oli meile omakorda tõeliselt südantsoojendavaks elamuseks, mille järele tasus sõita. Boonusena saime veel head mälestused muhedast ning heasoovlikust reisiseltskonnast, kellega koos pikk bussisõit üldse tüütuks ei muutunud, ja Forssa kontserdiile järgnenud mitmevärvilised muljed Pori laulupeost aitasid loodetavasti ärkvel püsida paljudel, kes pärast bussis-laevabussis veedetud ööd esmaspäeva hommikul kohe tööposti otsa pidid ronima.

MAIRE HENNO

Sõpradega sohu

22.mail toimus Kodukultuuri Seltsi Tõrvandi korraldusel matk Laeva looduskaitseala Kirna 7,5 km pikkusele matkarajale. Ettevõtmist toetas Tartu Maavalitsuse tervisetuba eesotsas pr Lea Sauliga. Siinkohal olgu edasi öeldud matkajate väga suur tänu projekti toetamise eest!

Matkal osalejateks olid Tõrvandi aleviku ja ümberkaudsed elanikud pensionäridest kooliõpilasteni, inimesed, kes huvituvad matkamisest ja kepikõnnist. Osalejad said südamekujulise matkamärgi ja tervise teemalist materjali, mida hiljem hea kodus matka meenutades lugeda.

Meie juhiks oli juba eelmisest matkapäevast tuttav loodushariduse spetsialist Riin Vare. Tegime mõnusat kepikõnni kauni Pedja jõe käänulistel ja imekaunistel kallastel. Projekti pealkiri oli küll soine, aga ega matkarada sohu lähegi, olid hoopis jõeluhad, lammimetsad ja puisniidud. Imetlust äratasid suured kullerkupuväljad, kobraсте poolt pliatsikujuliseks teritatud haavahiiglased, võimas kahe-

SELTSIELU

haruline Musutamm ja palju muudki. Ronisime Altmetsa vahitorni ja nautisime meeliülendavat vaadet ümbrusele. Igatahes tasub ise minna ja uudistada. Vaatamata sellele, et läbitud kilomeetreid oli palju, ei tundnud keegi meist suurt väsimust. Lõpp-punkti jõudsid hoopis vaprad ja rõõmsad keppidega kõndivad matkasellid, kes avaldasid soovi sarnaseid ettevõtmisi veelgi korraldada.

Meie matk lõppes piknikuga.

Tegime heateo oma südamele ja matkates nii omapärasel looduskeskonnas saime Riinu kaasabil toreid positiivseid elamusi. Aitäh! Kirna rada ja meie matkapäeva jäävad meenutama Maire Henno fotod ja Kalle Einmanni tehtud film. Aitäh tublidele matka jäädvustajatele! Suur ja siiras tänu matkal osalejatele ja kõigile abistajatele, kelle kaasabil ja tugeval toel niisugune meelde jääv projekt teoks sai!

Südamlikult tänades projektijuht

MARE RAJAMÄE

Valvas Vallakodanik jaanikul

Valvas Vallakodanik jalutas jalgteel.

Rahvas hakkas kogunema mõisaparki jaanitulele.

Valvas Vallakodanik jauras jalgujääjatega.

Rahvas ei teinud seda üldiselt märkamagi. Mõni osutas tema peale küll näpuga, mõni muigas mõrult. Vaid üks väike plikatirts näitas keelt ning sai ka kohe vanematelt noomida – mis Sa tast õrritad.

Valvas Vallakodanik jõllitas jahedalt jõnglast, jahmerdas jällegi jalgujäänud jõmpsikatega, jätkas jäärpäiselt jopehõlmadega jebides jalutuskäiku.

Rahvas oli rahul. Ilm oli ilus olnud ning õhtupoolik sume. Kõik oli nagu alati. Lauldi, tantsiti, kuulati pillimängu ja pidukõnesid. Rüübati ka jaaniõlut. Lapsed lustisid limonaadiga.

Valvas Vallakodanik janutas jõujooki, jõllus jõude, jälitas-jälgis juhtivtõõtajat ja juba jukerdaski juristile juurdlemiseks juuni- ja juulikuusse jäävaid juurutavaid jagelemisi ja jõuvõtteid.

Rahvas lõbutses täiega. Mehed mürasid sangpommiga, mehepojad vaarusid kõie otsas. Naised latrasid omaette ning neid edvistasid naeru kihistades eemal pisemates seltskondades. Tavapärased jaanimängud olid kaasahaaravad ning jantlikud. Naerda sai palju.

Valvas Vallakodanik julgustus jaaniõllest, jobises jaburusi, jahtis jutlemiseks juhututtavaid, jageles Jaani ja Jutaga, jahmatas Jelenat ja Jevgenit jutuga jubedast juudast – juudivanamehest, just jaanikule jõudnust.

Rahvas läks järjest rohkem hoogu. Siis süüdati lõpuks ka jaanituli. Oh seda lusti ja rõõmu, mis varsti üle lõkke hüppamisest sündis. Nii hüppajale endile, kiibitsejatele kui ka kaugemalt silmitsejale. Nooremad sättisid end juba ka sõnajala armastusõit otsima. Aasta lühim öö oli oma muinasjutulises võlujõus, Põhjamaa saaga oma kõikvõimsuses lühikese suve kõrghetkel, kus Hämarik oli valmis Koidule kätt ulatama. Ülemeelikus ei mahtunud samuti enam sumedusse peitu.

Valvas Vallakodanik jookus jaaniõllest ja juuniõöst jalataldast juuksetutteni, jubis julgelt jahisarvega jorisevat joiku ja joodeldas jantlikult, jukerdas jommis jurakatega, jäi jänni jämedakaelaliste jõmmidega jamades ja jäänud jõuetust jahmatusest jokutama, jooksis juhmina juhuslikult jalgupidi jaanitulle ja justäkki juba jonksus jalgu jahutades jenkat.

Tantsulust oli teisedki pidulised vallutanud ja kui memmed-taadid ning muudki tantsulised sõbralikus ringis Kaera-Jaani kargasid, kiljatas korraga üks laps äratundvalt: "See on ju Kaera-Jaani!". Saatusele oli aga vingerpuss varuks. Sest vahetult enne seda lapsehüüdu oli muusikas korraks vaikusehetk, millesse Valvas Vallakodanik suutis kogemata ja ilmselt tahtmatult ühe vaikset ning sumedat suveööd jahmatava ülivõimsalt hääleka ja mahlase aevastuse kobatada. Kui kõigi pilgud olid hetkeks rahuikuja poole pööratud, kõlaski see kiljatus; justnagu mitte üldse tantsu, vaid tatistava mehe kohta.

Nii juhtuski, et pärast jaanipäeva sai Valvas Vallakodanik enesele hüüdnime – Kaera-Jaan.

See lugu juhtus ammu, aga rahvas mäletab veel, et nii see just oli.

VIGURIVÄNT

Puhkehetkel.

POLITSEIELU

Sõidukite vargused.

Ajavahemikus **8.-18.aprill** varastati Kültest sõiduauto VAZ-21053.

14.mail avastati, et Lennujaama juures seisnud sõiduauto OPEL on rüüstatud.

Õöl vastu **27.maid** rüüstati Ülenurme alevikus sõiduauto HONDA.

7.juunil leiti poldrilt kraavist sõiduauto, mis toimetati puksiiriga parklasse.

9.juunil arandati Täsvere külast ratastraktor T-25.

10.juunil arandati Ülenurme Tehnopargist veoauto, mis pärast avariid arandamiskoha lähedale maha jäeti.

Vargused.

31.mail varastati Räni külas Eerika 90 maja juurest pesunööri dressid ja spordisärk.

5.mail avastati, et Ülenurmes asuvalt kinnistult on varastatud 10 rummi küttepuid.

4.mail avastati, et Ülenurmes Rukki tn ehitusjärgus elamust on varastatud tööriistu.

19.aprillil avastati, et Heina tänava ehitusobjektilt on varastatud tööriistu.

18.aprillil teatati, et Niiduvälja kinnistult on varastatud metsamaterjali.

Joobes isikud.

18.mail toimetati Ülenurmest kainenemisele tee ääres maganud joobes meesterahvas.

12.mail tarbisid Tõrvandis algkoolihoone juures kolm noorukit alkoholi, neid karistati väärtekorras.

Vägivallatsemised.

01.mail toimus Tõrvandis Ringtee tn korteris keheline väärkohtlemine, mille käigus tiriti naisterahvast juustest ja löödi teda pähe.

10.juunil Tõrvandis Ringtee tn korteris lõhkus meesterahvas asju ja korteri sisustust.

Muud.

Õöl vastu **26.aprillil** lõhuti Eesti Põllumajandusmuuseumis aknaid.

18.mail leiti Ülenurme Lennuväljalt sõjaegne lõhkekeha.

21.mail peeti Tõrvandis kinni isik, kelle juurest leiti suures koguses narkootilist ainet.

7.juunil tekitasid Reola külas lahtipääsenud kariloomad kahjustusi aiapienardele ja hoovil seisnud sõiduautole.

10.juunil leiti Uhti külast kodust voodist naise surnukeha.

HARRAS TIISLER, konstaabel

Õnnitleme eakaid sünnipäevalapsi!

80

Mar Karro

sündinud 2.juunil 1927.a
elukoht Tõrvandi alevikus

Linda Sarap

sündinud 5.juunil 1927.a
elukoht Lemmatsi külas

Ellen Konts

sündinud 18.juunil 1927.a
elukoht Tõrvandi alevikus

Jõuame kõik elusana koju!

Eestis valitsevat liikluskultuurist on juba võrreldud meie teedel ja tänavatel toimuva surmaralliga. Sellist olukorda hindavad inimesed kui üht suuremat ohtu meie turvalisusele riigis, sest liikluses osaleme paratamatult meie kõik – sõidukijuhina, mootorratturina, rollerijuhina, jalgratturina või jalakäijana.

Hoolimata võimalusest saada suur rahaträhv ja jääda kuudeks ilma juhtimisõigusest, istuvad inimesed endiselt joobnuna autorooli või kihutavad arutult, muutudes seega ohtlikuks nii endale kui kaaskodanikele. Hoolimatult arvatakse, et minuga ei juhtu midagi. Aga teistega?

Iga suve algul on politsei teinud pikka selgitustööd, et suvisel pidude- ja erinevate ürituste rohkel ajal tuleb olla liikluses mõistlik ja ettevaatlik. Erandiks pole ka tänavune aasta ning Lõuna Politseiprefektuur on kuulutanud juunikuus liiklusküüsi, kus liikluses toimuvale pööratakse veel suuremat tähelepanu kui seni. Erilise tähelepanu alla võetakse piirkiiruse ületajad, joobes juhid ja juhid, kes ei kasuta turvavarustust.

Juba 24.mail alustas prefektuuri liiklusalitus avalikustatud kiirusemõõtmist kohtades, mis valiti välja liiklusõnnetuste statistilise analüüsi põhjal. Igas maakonnas on maanteedel omad ohtlikumad lõigud, kus kiiruseületamisest põhjustatud liiklusõnnetusi juhtub rohkem kui mujal. Politsei loodab avalikustatud kiirusemõõtmisega suurendada autojuhtide ettevaatlikkust ja tähelepanelikkust ning sel moel vähendada liiklusõnnetuste arvu. Sellise töövormi

kasutuselevõtmise töö kaasa tõsiasi, et lubatud piirkiiruse ületajate arv on aasta-aastalt kasvanud ning sagenenud on nn. "ühe sõiduki õnnetused". Enamasti on selliste õnnetuste põhjuseks mittesobiv sõidukiirus. Keegi kihutajatest nagu ei viitsigi mõelda lihtsale elutarkusele, et parem on jõuda sihtpunkti aeglasemalt kui sinna mitte üldse jõuda.

Alates juunikuust pakub Lõuna Politseiprefektuur kõigile liiklejatele võimaluse osaleda ise liikluse turvalisemaks muutmisel, kasutades avatavat liiklusliini. **Liiklusliini numbrile 14900** oodatakse teateid eelkõige selliste rikkumiste kohta, mis politsei otsest sekkumist ei vaja, nagu näiteks ohtlikud manöövriv, punase tule alt läbi sõitmine, liikluseeskirjade rikkumine ülekäiguradel vms. Liiklusliinile tulnud teate põhjal võetakse liikluseeskirju rikkunud auto valdajaga telefonitsi ühendust ning talle antakse teada, et tema liiklusrikkumist on märgatud. Seejärel kantakse rikkumine ka politsei andmebaasi. Politsei liiklusliin on uus vorm politsei „pehmeks“ suhtlemiseks liikluses esinevate õigusrikkumiste ja muude häirivate tegurite põhjustajatega, selle abil loodab politsei lahendada suure hulga vähemohlikke liiklusrikkumisi, pakkudes rikkujatele menetluse ja karistuse kõrval ka alternatiivi.

Tulemas on Võidupüha ja jaanipäev. Politsei varasemad kogemused näitavad, et kahjuks pööratakse pidutsedes väga harva tähelepanu väärti käituvate kaaskodanike korralekutsumisele. Paljud joobes juhtide süü tõttu juhtunud liiklusõnnetused

võinuksid olemata olla, kui sellise roolikeeraja kaaslased oleksid õigel ajal vahele astunud. Kui näete, et autoga läheb sõitma purjus inimene, peaksite sellest kiiresti teatama **politsei tasuta telefonil 110** või liiklusliinile. Eriti ohtlikud on noored alkoholi-joobes sõidukijuhid – teeme kõik selleks, et nad autorooli ei satuks, ei tavalistel päevadel ega pühade ajal. Politsei igapäevast analüüsi näitab kahjuks seda, et alaealiste toime pandud liiklusvõõrtegevuste arv on viimastel aastatel hüppeliselt kasvanud. Lõuna-Eesti maakondades on rooli tagant tabatud alkoholi-joobes noorukite hulk kasvanud peaaegu kaks korda. 2006. aastal kasvas laste liiklusvõõrtegevuste arv eelmise aastaga võrreldes koguni 65 protsenti ning neid registreeriti kokku üle 1900 juhtumi. Enam kui kolmandiku nendest võõrtegevustest oli laste lubadeta autojuhtimine. Noorte jalgratturite, mopeedi- või rollerijuhtide ning jalakäijate liikluseeskirjade rikkumiste arv on kasvanud üle kahe korra.

Meil kõigil on võimalik anda oma panus selleks, et politsei võiks pärast jaanipäeva avalikkusele teatada, et need päevad möödusid liikluses rahulikult. Liiklusohutus sünnib meie endi õigest käitumisest.

Jõuame kõik elusana koju!!!

KALEV VENT,
konstaabel